

Szabad Gondolat

ANTROPOZÓFIA
NEVELÉSMŰVÉSZET
SZOCIÁLIS ÉLET

Antropozófia

Eugen Kolisko:
A kozmológiai misszió

Pedagógia

Werner Kuhfuss:
Egy jövőbeli óvodapedagógia
vezérgondolatai

Technika

Gaston Pfister:
Energia, morál és tudat

Környezet

Jochen Bockemühl – Kari Jarvinen:
Az év folyamatának, mint egységnek
az átélése

Melléklet

Sem a jobboldalon, sem a baloldalon.

2006. március

9/1

TARTALOMJEGYZÉK

ANTROPOZÓFIA

Eugen Kolisko: A kozmológiai misszió	1
Andreas Flörsheimer: Regionális fizetőeszközök és az új monetáris rend Rudolf Steiner után	4
Karl Heyer: „Amikor az istenek elhagyják a templomot...” (részlet)	8

PEDAGÓGIA

Irmgard Kutsch – Brigitte Walden: Ég és föld között. Az év körforgása és ennek kapcsolata a Kozmosszal	15
Werner Kuhfuss: Egy jövőbeli óvodapedagógia vezérgondolatai	18
Beszélgetés Kálmán Istvánnal: Waldorf-iskoláról, Waldorf-pedagógiáról	24

TECHNIKA

Gaston Pfister: Energia, morál és tudat – mi köze van a nyereségek privatizálásának és a veszteségek szocializálásának az energiához?	28
---	----

KÖRNYEZET

A növények metamorfózisáról	32
Jochen Bockemühl – Kari Jarvinen: Az év folyamatának, mint egységnek az átélése	36

RENDEZVÉNY, HIRDETÉSEK

39

KÖNYVISMERTETÉSEK

40

MELLÉKLET

Sem a jobboldalon, sem a baloldalon. Az adózásról, a nevelésről, az egészségügyről, a földművelésről

SZABAD GONDOLAT

Az antropológia, nevelésművészet és szociális élet folyóirata

Szerkesztőbizottság:

Buella Mónika, Ertsey Attila, Frisch Mihály, Galántai Ágnes, Kádas Ágnes, Kálmán István, Tóth Márk

Kiadja: Natura-Budapest Kft.

Felelős kiadó: Tóth Márk

Felelős szerkesztő: Buella Mónika

Borító és tördelés: HÉT-fő Bt. – eMeLA

Nyomdai munka: Kintner Attila

ISSN 1418 4443

Olvasói levelek, hirdetések, információ:

a szerkesztőség címére lehet beküldeni

1089 Budapest, Bláthy Ottó u. 41., Tel: 303 77 46

Honlap: www.szabadgondolat.hu

E-mail: info@szabadgondolat.hu

Beküldött írásokat nem küldünk vissza, és nem őrzünk meg.

Előfizethető a szerkesztőségben.

Éves előfizetési díj: 2400 Ft (postaköltséggel együtt)

Gaston Pfister

ENERGIA, MORÁL ÉS TUDAT – MI KÖZE VAN A NYERESÉGEK PRIVATIZÁLÁSÁNAK ÉS A VESZTESÉGEK SZOCIALIZÁLÁSÁNAK AZ ENERGIÁHOZ?

*Ha ismerem a viszonyomat saját magamhoz és a külvilághoz,
azt úgy hívom, hogy igazság.
Így mindenkinek meglehet a maga igazsága, de ez mégis mindig ugyanaz.*

Goethe: Maximák és reflexiók

A sok furcsaságra, különösképpen az atom-szerencsétlenségekkel kapcsolatos szavatossági felelősségre vonatkozó kérdések feltevése a legutóbbi cikkemben azt a gyanút ébresztheti, hogy a szerző egy összeesküvés-elméletnek esett áldozatul. Magának az atomenergiának a jelenségét persze könnyen felfoghatjuk az összesség érdekeivel ellentétes összeesküvés-ként is. Az ebből a látószögből fakadó, inkább szokatlan nézőpontok átvezetnek abba a témába, hogy hogyan függ össze tudat és energia, és hogy ehhez miképpen alakítható ki a saját személyes viszonyunk.

Aki az alábbiakban valamilyen polémiát vár az atomenergia ellen, az mindenesetre csalódni fog: az atomenergia békés hasznosítását csak példaként említjük a társadalmunkban hasonlóképpen meghonosodott számtalan szokás mellett. Irányítsuk tekintetünket az 1958-as évre, amikor az atomenergiával történő villamosenergia-termelést Svájcban is be akarták vezetni.

Jóllehet Csernobil, Three Miles Island és további ismeretlen, de megtörtént esetek (mint talán Oroszországban), valamint a terrormerényletekből következő potenciális rizikók akkoriban még a jövő méhében szunnyadtak, de abban az időben már tudtak a magfúzió veszélyes potenciáljáról: a 13 évvel korábban Hirosimában és Nagasakiban történt pusztítás a biztosítási szakértőket azon számításokra készítette, hogy mit okozna egy komo-

lyabb atomszerencsétlenség egy fejlett ipari gócpontban, és hogy az milyen összköltségeket vonna maga után. Arra az eredményre jutottak, hogy egy ilyen hatalmas rizikó nem biztosítható. Semmilyen részvényes, semmilyen vállalkozó, semmilyen spekuláns nem akarná megégetni az ujját anélkül, hogy a rizikót ne hárítaná el magától, legalábbis ne terhelné azt az emberek összességére.

A „biztosíthatóság” fogalmával eljutunk oda, hogy a pénzről és a tőkéről szóljunk. Ama helyes megjegyzéshez, hogy ezek modern társadalmunk nélkülözhetetlen életelejét jelenítik meg, gyakran egyszuszra hozzáköltik azt a féligazságot is, hogy a pénz és a tőke ennek a modern társadalomnak az oka. Fejlődésünket a valóságban azonban nem elsődlegesen a tőkének, hanem az emberi képességeknek köszönhetjük. A tőke kétségkívül csak a munkamegosztáson alapuló gazdaságban teszi lehetővé az ilyen képességek bevetését. A finom különbségnek a „hogyan”-ra, és nem a „mi”-re kell utalnia.

Egy történelmi visszatekintés: mint ismert, a nagy tőkemennyiségek tulajdonképpeni felhalmozása körülbelül a 17. században jött létre a munkamegosztásos iparosítással. A jövő történetírása meg fogja állapítani, hogy éppen ebben az időpontban a társadalmi organizmus jogi szférájában is be kellett volna következnie egy adekvát metamorfózisnak: a tőke árujellegtől való megfosztásának. Ennek ellensze-

gültek az elavult római tulajdon-képzetek és ezzel a hatalmasok érdekei. Mivel a tőke áru maradt, és ennek következtében a romlandó áru fölé helyeződött, alkalmassá vált a mesterséges beszűkítésre, és a kamat és kamatos kamat révén heves vágyakozás tárgyává vált, létrejött egy a mai napig tartó végzetes, hamis irányba haladó társadalmi fejlődés, amely az irányító emberi képességeket (szellemi élet) lopva alávetette a gazdasági élet feltételeinek, majd pedig minden társadalmi területet a tőke uralmának.

A legújabb időben azt éljük át, hogy a tőke mindinkább arimáni irányba fordul, azaz kizárólag maximalizálásra törekszik. Ellentétként meghatározó életeleme, az ugyancsak korlátlan gazdasági növekedés, eközben logikai rövidzárlatként egy elkendőzött hazugságot mutat, mert – egész egyszerűen – egy korlátozott földfelszínen semmi nem növekedhet korlátlanul. Ha tehát e világ exponensei és korifeusai az állandó gazdasági növekedéstől, és nem a szabad szellemi élettől várják az üdvöt, akkor rendszer-konform módon, vagyis az emberrel szemben ellenségesen járnak el, összhangban az opportunistá hazugságokkal. Egyenesen elősegítik azt, amiről azt állítják, hogy megfékezik, és amit Rudolf Steiner mint barbarizmust és a civilizáció halálát jószolt meg. Ez először is logika és nem negatív kritika, másodsor pedig az a riasztó kép a világról, amelyet ma mindenütt, minden életterületen észlelünk magunk körül.

Az arimáni szellem úgy ködösíti el „sikeresen” a tudatot, hogy semmi nincs a világon, amivel az emberek olyan magától értetődően bánnának és oly kevéssé látnának át, mint az imádott pénzt. Ha példának okáért egy tisztességes kistakarékos a megtakarított pénzét rábízta egy pénzintézetre, mert a „pénznek dolgozni kell”, akkor ő mégiscsak amellet van, hogy a pénzt közvetlenül a gazdasági életbe irányítsák, azaz egyetért azzal, hogy a pénzét a bank az ő saját látókörén kívül fektesse be. A bank ezt szándékosan jó célokra is fordíthatja, de sikeresen spekulálhat is, vagyis olyan dolgokat is tehet, melyekhez a kistakarékos lelkiismereti okokból sohasem adná a beleegyezését: például fegyverkereskedelemben vagy olajba is befektetheti, finanszírozhat távol-keleti üzleteket és itthon munkahelyeket szüntethet meg stb. Így a kistakarékos sorsszerűen már ebben a földi életében egyszemélyben rabszolgává és rabszolgahajcsárrá, mindenesetre áldo-

zattá mutálódhatna. A részvényes még tudatosan támogathat is egy számára értelmesebben működő vállalkozást; mégis sajnos jóval többen vannak azok, akik maradéktalanul megelégszenek azzal, hogy az osztalékot zsebrevágják, és azután szellemüket egy másik, akár magasabb tájon kóboroltassák. Még durvábban cselekszik a pusztá spekuláns, aki szándékosan, csak a saját „sikeres” személyes előnye érdekében pártolja a rabszolgaszerű állapotokat, melyek már nálunk is mindenütt százával és ezrével léteznek. Az arimáni szellem inspirálóan és rendszerbiztosítóan működik a hivatalos egyházon keresztül is, amely a saját hatalmának biztosítása érdekében tudatosan elhallgatja a reinkarnáció és a karma tényét¹, ami pedig itt végtelenül jó hatással lehetne. Az emberek ezáltal rábuknának az olyan sorsszerű összefüggésekre nyomára, amilyen a fertőzött vetőmag és a későbbi termés között fennáll.

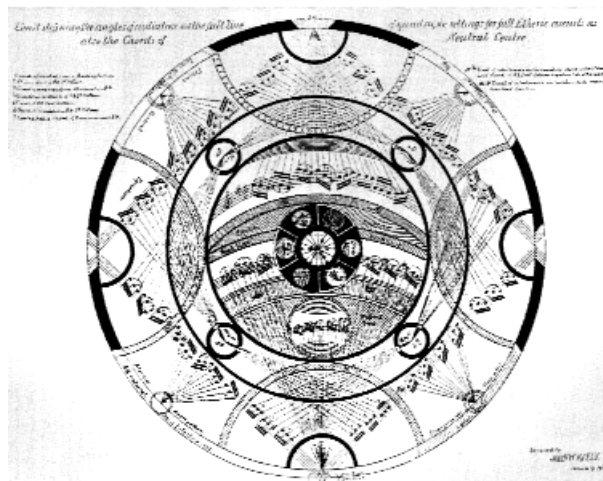
Maga a tisztelt Olvasó bizonyára ezer okot ismer, hogy az ember által teremtett dologi kényszerek ilyen ábrázolásának egyoldalúságát megbélyegezze. Vannak alternatív bankok, és néhány éber kortárs számára ismert a helyzet. Az is ismert, hogy az emberi szellem már régen kigondolt olyan korszerű élet- és tőkeformákat, amelyek tisztelettel adóznak az embernek és a természetnek, és prosperáló gazdaságot tesznek lehetővé az ember és a természet kizsákmányolása nélkül². A hármas tagozódás még a munkanélküliséget is megszüntetné anélkül, hogy a levitézett tervgazdaságra törekedne, és csak ez tenné igazán lehetővé a vállalkozói szabadságot.

Személyes viszonyt mindehhez először a stúdium által fejleszt ki az ember. Az antropológia feltárja az összefüggéseket a lényegi alapokig, továbbá az Egész értelmét és jövőjét. A tudatfejlődés mint feladat elválaszthatatlanul és minden konzekvenciájával összekapcsolódik mindezzel. Az ember azt tapasztalja, hogy az idő sürget: a Kali Yuga vége óta elmúltak azok a korszakok, amelyekben az alvó emberiség mulasztásait és fogyatékoságait az istenek még helyrehozták. Minden még fennálló régi a végét járja, legyen az morális kinyilatkoztatás-tőke vagy akár az olajtartalékok. Az ilyen halál-folyamatoknak van értelmük, ha ösztönzik a tudatfolyamatokat. A gazdasági növekedés, a 20/80 társadalom és Tittytainment nem a történelem alternatíva nélküli, szükségszerű vége, amit Fukuyama³ el akar hitetni velünk, hanem egy eljövendő kor

kínzó szülési fájdalmai, amely korban az emberek és az istenek tudatosan együtt dolgoznak.

Ez a fejlődés nemcsak ideálisan, a „fejekben” játszódik le, hanem kézzel foghatóan a materiális Földön is. Itt a Golgotai Misztérium óta a feloldó folyamatok váltották fel a sűrítő folyamatokat, ahogy ezt az újabb fizika leírja. A hármas tagozódás eszméje a jövőben is számol a munkamegosztáson alapuló gazdasággal, amelyben minden ember részt vesz a maga képességeivel. A világ a fűtés és a motorikus erőtermelés terén továbbra is rá lesz utalva az energiára. Ha az éteri és a materiális világ közötti határ fokozatosan feloldódik, a hatások átnyúlhatnak az egyik területről a másikra. Rudolf Steiner ismételtén utalt arra, hogy egy újszerű technika éteri törvényszerűségek alapján felépülő mechanizmusokat fog kifejleszteni, amelyek decentralizáltan alkalmazhatók hőtermelés vagy motorikus erő céljából. Mivel azonban egy „halott” készülék nem ismer semmiféle (harmonikus) érzést, ezért szükség van a szakképzett/iskolázott emberekre, akik az asztralitás kerülő útján egy rezonáló éterikus indító gyűjtést adnak. Rezonancia, harmónia és egybehangzás itt egy olyan emberi lélek csakráit feltételezik, amely lélek összhangban van a kezdeményező (iniciáló) kozmikus erővel, azaz tudatosan és következetesen állítja bele önmagát a morális világrendbe. Egy visszafelé forduló utat ezzel szemben morálisan indifferens lefutású folyamatok jellemeznek, amelyek a továbbiakban már anyag-alatti erőkkel dolgoznak. Mivel itt az említett feloldó folyamatok tekintetében szintén várhatóak bizonyos eredmények, másfelől viszont a morál a fejlődés során eltűnik egy medréből kilépett egoizmus javára, ezért a jövőben kemény harcok fognak végbemenni a Jó és Rossz között, és nem mindig lesz könnyű megkülönböztetni őket.

Hogy már egy legalábbis konvencionális-keresztény belső, morális magatartás is gyakorlati hatással lehet a motorikus erő területén, azt például John Worrell Keely munkái is mutatják. Ennek a sorozatnak⁴ a harmadik része forrásanyagok alapján mutat rá arra, hogy Keely a pénzhez való inkább naív viszonyulása által, egy ösztönös képességből fakadóan meglepő dolgokat vitt véghez, és éppen az univerzumhoz (ahogyan ő az isteneket nevezte) fűződő morális tartása által tudott így működni. A bevezetőben talán némiképp terjengőse sike-

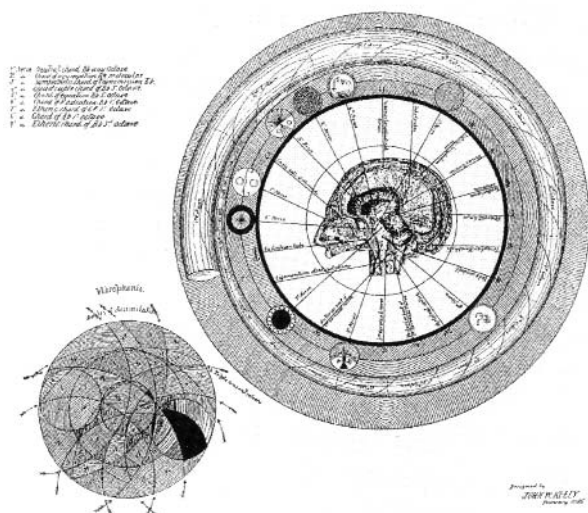

1. ábra: Keely egyik „musical charts”-ja, amelyek sokáig kallódtak rossz állapotban, majd Dale Pond ismét olvashatóvá tette őket.

rült, a pénzzel való bánásra vonatkozó összehasonlítás nem utolsó sorban arra hívja fel a figyelmet, hogy Keelyt a „Keely Motor Company” részvényeseinek kapzsisága csaknem az öngyilkosságba kergette. Ha ő egy hármas tagozódású társadalomban élt volna, akkor az akkoriban jelentős kapacitások tudományos szakvéleménye alapján szabad tőkét bocsájtottak volna a rendelkezésére anélkül, hogy azt hatalomhoz vagy egoizmushoz kötötték volna. Mert bármily furcsán hangozzék is ez manapság: pénzt keresni egy másik ember munkájából egy hármasan tagolt társadalomban teljesen lehetetlen lenne...

Keely művei érintik az ősi tudást a harmóniákról, melyek többek között Kepler Harmonia Mundi című művében is megtalálhatók, visszanyúlnak Platon harmónia-tanára, és a zenei és kozmikus befolyásokat magyarázzák. A szférák harmóniáját mint rezonanciákat Keely tudatosan átélte a testében, és így képes volt olyan erőket, melyek a bolygókat mozgatják, átvinni az erre hangolt mechanizmusokra, és jelentős motorikus erőket demonstrálni. Keely saját komplex elméleteket dolgozott ki, amelyek egyfelől feledésbe merültek, másfelől szubjektív vonatkozásuk miatt csak részben ismételhetők meg. Mégis az elv felismerhető: a kozmoszban fellelhető harmóniák hatással vannak az emberre, Keely ábrázolása szerint például az agyára, és ezek a harmóniák lelkileg érezhetők. Majd meg kell találni a kapcsolatot az asztralitástól az éterikus erőkhöz. Ugyanez érvényes egy (mechanikus) képződmény akusztikus rezonanciaképessége esetében is. Az ember képessége/képzettsége és tudatos

Case of the Senses and nerves of the Skull spherically connected as associated with The Liberator

2. ábra: A harmóniák összefüggése az emberi aggyal.

közvetítése által a rezonancián keresztül a két között kapcsolódás következhet be.

Az USA-ban Dale Pond körül kialakult embercsoport munkái által ösztönözve – akik kutatásaikat több könyvben és éppúgy az interneten⁵ is közzétették, – számosan kutattak tovább ebben az irányban. Cikkünk ábráit egy ott kapható munkából⁶ vettük át.

Végül a notórius kétkedőknek: nem nehéz szemlélődő ítélőerővel tettenérni a pénz munkaképességét. Vegyünk egy üres befőttesüveget, töltsük meg félig érvényes bankjegyekkel

és pénzermékkal (különösképpen dollárral), rögzítsük szorosan a fedőjét, majd figyeljük meg, ahogyan a pénz kis idő múlva hirtelen elkezd magától dolgozni. Lehetőleg megszakítás nélkül tapadjon rá tekintetünk, nehogy elszalasszuk a meglepő pillanatot. Ajánlatos a környezeti hőmérsékletet 25 Celsius fok körül tartani. Hét nap és hét éjszaka után biztosan köddé válik utolsó kételyünk is.

Jegyzetek:

1. Papsttum, Weltpolitik und Anthroposophie, in: Der Europäer, 9. évfolyam 7. szám.
2. Lásd ehhez többek között A. Caspar és A. Flörsheimer cikkeit ugyanebben a folyóiratban.
3. A „történelem vége” fogalmát Francis Fukuyama könyve tette népszerűvé: The End of History and the Last Man.
4. „Energie, Moral, Bewusstsein” c. cikkek, Der Europäer 10. évf. 1, valamint 2-3. szám.
5. Weboldal: www.svpvriil.com
6. Universal laws never before revealed: Keelys Secrets, ISBN: 1-57282-003-9

Fordította: Szabó Attila

A cikk megjelent:

Der Europäer, 10. évf. 2-3. szám, 2005. dec/2006. jan. ■

A szellemet azonban itt nem abban keressük, hogy mindig pusztán a szellemről beszélünk, hanem az a lényeg, hogy a szellem abban a helyzetben van, hogy képes a gyakorlati életbe valóban alámerülni... Felkeresett egyszer egy hölgy, és azt mondta: egy ember jött hozzám, akinek kölcsön kellett volna adnom, de ez egy sörfőző, aki ebből a pénzből sört főz. Egy sörfőzdét én mégsem támogathatok! – Nos, igen, ez nagyon szép, ebben a szűk körben a hölgy nem akart egy sörfőzdét támogatni, mert absztinens volt, és nem csak maga akart absztinens lenni, hanem propagandát is akart csinálni az absztinenciának. Azt kellett neki válaszolnom: Önnek mégis van a bankban pénze, abból él. Van sejtelve arról, hogy a bank hány sörfőzdét támogat az Ön pénzével, van sejtelve arról, hogy mi mindenre használják az Ön pénzét? Azt hiszi, hogy mindaz megfelel annak az ideának, amit ön most a sörfőzőnek kölcsönzendő pénzzel kapcsolatban szem előtt tart? És Ön talán nincs benne abban, amikor a bank az Ön náluk tartott pénzét bevezeti a gazdasági életbe? – Valóban azt hiszi, hogy az élet felé fordulni azt jelenti, hogy az ember semmi egyébire nem törekszik, mint hogy az élet legszűkebb körén belül ítélkezzen, és hogy egyáltalán ne bocsátkozzon bele abba, hogy az élet sokrétűségét szemügyre vegye?

Rudolf Steiner, GA 190, 1919. április 14-i előadás